

inzerati se sprejemajo in velja
tiskopna vrsta:

5 kr., da se tička 1krat.

12	10	10	10	10	2	11
16	10	11	10	11	3	10

Pri večkratnem tiskanju se
sena primerno smanjša.

Rokopisi

te ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Narodnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja :

Za celo leto	10	gi.	—	kr.
za pol leta	5	"	—	"
za četrť leta	2	"	50	"

Y administrații locale :

Za celo leto	8	gl.	40	kr.
za pol leta	4	"	20	"
za četrt leta	2	"	10	"

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske
nlice št. 44.

izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Katoliška družba romarjem v Rim.

Odkar so sv. oče, papež Leo, na dan sv. Jeronima preteklega leta znani razglas o slavjanskih apostolih ss. Cirilu in Metodu naznačili, se je začelo med Slovani živahno gibanje in sočutje za Rim in takoj so tu in tam sklenili romati v Rim ter se sv. očetu osebno zahvaliti. Naj bi ne bilo preteklo leto znane nesreče v Zagrebu, bi se bilo romanje naj berž že lansko leto izvršilo.

Pozneje so pa sv. oče, papež Leo, sami izrekli željo, naj bi romarji prišli na dan smrti sv. Metoda, 5. julija, ter so tudi obetali med tem časom nov altar slovanskima apostoloma postaviti in cerkev sv. Klemenca oplešati, tedaj so vsi slovanski redovi sklenili in se zedinili, da hočejo ta dan sv. apostola v Rimu počastiti ter se sv. očetu, papežu Leonu pokloniti.

Ker bodo tam vsi slovanski rodovi zastopani visoki in nizki, duhovni in neduhovni, Slovenci vendar ne smemo zaostajati. Želeti toraj je, da bi se jih saj nekaj več oglasilo in naj bi zastop ne bil tako reven, da bi se mogel za druge narode skrivati. Zato pozivlja katoliška družba Ljubljanska še enkrat: Naj se nemudoma oglasi pri prečast. proštu Jarcu neposredno, ali po kakem prijatelju, kdor misli takrat v Rim romati, da se potrebno vkrene, ker čas je kratek in se ni več pomišljovati.

Prav želeli bi bilo, da bi se vsi slo-

venski romarji iz Kranjskega, Štajarskega in Primorskega skupno kot Slovenci sv. očetu poklonili. Zato je tudi želeli, da bi saj nekoliko drug do drugega vedeli, koliko jih pojde in kje se snidejo. Tedaj Slovenci na noge! Pot je res daljna in težavna, zlasti o poletnem času; pa slovenska apostelna Ciril in Metod sta leta in leta še mnogo več prestala ter se nobene težave vstrašila, da sta Slovanom luč sv. vere prižgala. Tedaj že hvaležnost tirja, da se njima zahvalimo in priporočamo na nju grobu. Dolgo je že med nami po prizadevanji nepozabljivega škofa Slomškega bratovščina ss. Cirila in Metoda ter smo molili za zedinenje ločenih bratov; slišali tudi od marsikterega povračanja v katoliško cerkev; ali zdaj še le smemo upati, da se bode to v vse večji meri godilo. Zakaj gotovo je vse drugače, če moli le en narod, le ena bratovščina, ali pa če prosijo in molijo za zedinenje vsi slovanski narodi s sv. očetom, namestoikom Kristusovim.

Rim je pa tudi za kristjane vse in ne zastonj „večno mesto“ imenovano. Tú počivata stebra sv. Cerkve ss. ap. Peter in Pavl. Tú je solnce resnice vstajalo ter celi svet čedalje bolj razsvetljevalo in ogrevalo. Tú je milijone mučnikov — sv. prič za resnico naše sv. vere — dalo svoje življenje ter je vsaka kéd zemlje posvečena. Tú bivajo sv. oče, papež Leo, kateri posebno ljubezin za srečo in zveličanje Slovanov v svojem srcu gojijo, ter poslance teh mnogih rodov radostno pričakujejo. Lepo misel je tudi sprožil prečast. škof Stross-

majer: naj bi tú romarji skupno opravili obiskovanje rimskih cerkva za „sveto leto“. Res take prilike ne bode kmalo več, naj se tudi v R m o vsakem času lahko gré.

Verh tega ravno to potovanje ni posvetno, ampak res lahko pravo romanje. Celo pot najdemo namreč svetinje in posvečene kraje; n. pr. v Padovi grob sv. Antona Padovanskega, v Sieni sv. Katarine Sienske, v Asisi sv. Frančiška Seraf., v Loreti prenešene hiše preblazene D. M. itd.; za sklep bi se dalo lahko vravnati, da obhajamo praznik posebnih apostelov in zavetnikov Slovencev, sv. Hermagora in Fortunata v Ogleju.

Tedaj bodi še enkrat romanje priporočeno vsem, katerim stan in okoljšine daljno pot dovoljujejo. Komur ni mogoče, osebno tje potovati, naj doma s kako posebno pobožnostjo ss. apostelna Cirila in Metoda počasti ter moli za romarje in se z njih molitvijo sklene. Dobro bi tudi bilo, ko bi se o tej priliki še posebno spomnili velikih potreb sv. očeta papeža, ter jim kak dar podelili. Kdor nima veliko, naj dá malo z dobrim namenom, vinar udove ima še vedno svojo vrednost v božjih očeh; sicer pa se, kakor je znano, vsa ta milošnja navadno obrača v razširjenje katoliške cerkve in podporo revnim deželam ali misijonarjem. Tako tedaj bodi prvi namen romarjev in vseh doma ostalih Slovencev počešenje svetnikov božjih in razširjenje katoliške Cerkve. „Posvečeno bodi Tvoje ime“, „Pridi k nam Tvoje kraljestvo“.

Ruski zgodovinar Sergij Mihajlovič Solovjev.

II.

(Dalje.)

Svršivši l. 1842 filologiko in historični tečaj in položivši z vele dobrim vspehom magisterski izpit, a izbravši si vseučiliščno učiteljsko zvanje, odpoti se Solovjev precej v inozemstvo, da se tamkej popolnoma pripravi za učiteljsko stolicu. Od slovenskih dežel obišče Česko, živeč več časa v Zlatnem Pragu, da more pohajati predavanja na tamošnjem vseučilišču, ter se upoznati s tamošnjimi korifeji slavenske znanosti, posebno s Šafarikom in Palackim. Ta dva češka učenjaka, okoli katerih se je bil zbral lep broj drugih umnikov, sta bila v četrtej in petej desetini našega stoletja ona privlačna sila, ki je činila glavno mesto Česke zbirališče duhov iz vseh slovenskih zemelj posebno pa iz Rusije. Tukaj bi oni snovali velike osnove, ktere bi potem vsak v svojem zavičaju izvodil. (Za to nam podajajo lepa razjasnenja listi Šafarikovi na M. Pogodina: „Pisma k M. P. Pogodinu iz slavjanskih zemelj. Vipusk II. Moskva 1880). Solovjev je potem obiskal bolj znamenita nemška vseučilišča ter boravil več časa v Parizu, kjer je na college-u de France

poslušal glasovitega franczekega historika Jules-a Mihelet-a, poznatega po njegovih slobo-
doumnihi načelih. Izkustvo tukaj zadobljeno
priobči mladi Solovjev pod naslovom: „Pa-
rižskij Univerzitet“. Ali Solovjev ni prenehal
tudi v inozemstvu baviti se z rusko književ-
nostjo, ter je priobčil l. 1843 razpravo „obšč-
nove djelo v XVII vjeke“ (Peterb. Vjedom.
nr. 5.) a sledečega l. 1844 književno obznano
o „Kijevljaninu“, sborniku M. Maksinoviča
(Moskvitjanin č. VI, nr. 12.)

Spomladi l. 1845 se vrne Solovjev v Rusijo obogaten poznavanjem prosvetnih odnošajev zapadne Evrope. Takrat se je bil zahvalil za učiteljsko stolico moskovskega vseučilišča M. Pogodin, ter se je precej poskrbelo za njegovega naslednika. Kot takega priporočil je sam Pogodin svojega darovitega dijaka Sergija Solovjeva, ki se je bil za to odlično zvanje osposobil tistega leta 1845 z magistersko razpravo „ob otnošenijah Novgoroda k velikim knjazjam (Moskva 1845, str. 202 in 8°). Ta razprava je pobudila pažnjo učenih krogov ruskih radi obilnosti novih misli. Solovjev je dokazal, kako se starodavne uredbe Novgoroda in drugih ruskih mest ne morejo razumiti, ako se samo prispodobe z ostalimi sredovečnimi uredbami mestnimi. On dokazuje, da so

te naredbe nastale na ruskem zemljišču ter se razvile iz posebnih rodbinskih odnošajev ruskega naroda; a morejo se razjasniti s pripodobo staroruskega domačega života s životo starosarijskih narodov. Mnogo teh misli je nastalo pod uplivom slovenskih studij, ki so bile v četrtej desetini našega stoletja posebno gojene. Solovjev je rad obšel z učenjaci takrat stvarajoče se slavenofilske stranke, ktere goreč zastopnik je bil takrat A. Valujev († 1845), a kasneje A. S. Homjakov († 1860) in K. S. Aksakov († 1859) največja branitelja, pa če ni vseh njihovih načel sprejel, prigrllil je vendar ona, ki so na znanost blagotvorno delovala. Pa ravno ta okolnost, ker je nagibal k slavenofilstvu, ni služila Solovjevu za priporoko v takratnih odločujočih krogih ruskih. Med tem pa so prigovori, ki so od te strani dohajali, odstranjeni ter je Solovjev že l. 1845 postal naj prej decent, potem pa profesor ruske historije na carskem vseučilišču moskovskem.

To imenovanje se more smatrati za pravo srečo in velik dogodjak kakor za znanost tako tudi za Rusijo in Slavenstvo. Od l. 1845 pa skoraj do svoje smrti, tedaj 35 let, je podučeval Solovjev rusko omladino na prvem ruskom vseučilišču, podučeval jo z besedo in

Govor slovenskega poslanca Obreze o borznem davku.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! V naši državi se čuti hudo pomanjkanje denarja, ob enem pa se primanjkljaja v državnem proračunu ne moremo znebiti. Zato je treba, da se davki nalože vsem onim, ki so jih plačati zmožni, in to se je tudi zgodilo. Najteže obloženi z davki so posestniki in obrtniki. Premotrimo si kmetovalca. Od čistega dohodka mora plačevati 26 $\frac{2}{3}$ odstotkov razun tega pa še deželno doklado, okrajno doklado, občinsko doklado, šolsko doklado, cestno doklado, biro za duhovščino, davek od stanovanj itd. Če vse to vkup seštejemo, našli bomo, da mora kmet polovico svojih dohodkov odrajtati za razne davke. Hlšnemu posestniku v mestu se ne godi nič bolje, ali pa še slabše. Tudi obrtniki in tovarniki so z davki tako obloženi, da bolj ne morejo biti.

Drugače pa je z gibljivim kapitalom, ki v Avstriji zares premalo davka plačuje. Upam si trditi, da če bi kapitalisti primeroma toliko davka plačevali od svojih čistih dohodkov, ko kmetje in obrtniki, da bi država ne imela nobenega primanjkljaja, ampak da bi še nekaj denarja ostajalo. Res je težko, gibljivi kapital se zna skriti in svoje breme na druge odvaliti. Če najpoštenjšemu kapitalistu, ki svoj denar posojuje po štir in pet procentov na hipoteke, naložimo kak dohodninski davek, bo pa od tistih, ki so mu dolžni, više obresti zahteval, in mu bodo morali toliko plačevati, kolikor zahteva, ker se pri nas težko dobi kako posojilo; večje brne bo toraj spet nosil zadolženi kmet, ki tako že preveč plačuje; vsled tega bi se denar podražil, posestva pa bi v ceni paila. Zato moramo gibljivi kapital tam zadeti z davkom, kjer je to lahko mogoče. Najprej bi se dalo to doseči po borznem davku. V Avstriji, in v vseh civiliziranih državah imamo davek na promet.

V Avstriji se mora plačati pri prepisu posestva na drugega lastnika od vsakih 100 gld. vrednosti 3 gld. 50 kr. prepisnine, pa en

četrt doklade, tedaj vsa 4 gld. 37 $\frac{1}{2}$ kr. Pri dolžnih pismih se plača 94 kr., pri dolžnih pismih II. stopinje 63 kr., ravno toliko koleka pri cesijah; in če se pomisli, da je potem, ko se dolg plača, zopet treba istega koleka, vidno je, da je davek dvojen. Samo velikanški promet na borzi je v Avstriji skoraj brez davka.

Ker se je borzni promet pripoznal kot kupčija, postal je s tem priznan obrt in je davku potrjen. Morda bo kdo ugovarjal, da je borza tako že zadavkana po dohodninskem in obrtniškem davku pa dohodninski in obrtniški davek plačujejo samo bankirji, komisijonarji, menjavci in vknjiženi mešetarji, teh je pa le majhno število v primeri z vsemi družimi, ki na borzi dan na dan kupčije delajo, potem pa tudi ta pridobninski in dohodninski davek ni v nobeni primeri z velikostjo in z dohodki borznih kupčij, da se borzna kupčija po svojem bistvu in kakovosti nikakor ne more z drugimi obrtnijami v eno vrsto postaviti, da se mora tedaj tudi vee drugače zadavkati. Ta moja misel, gospodje, nikakor ni nova. Že pruski minister Heydt je hotel borzni davek upeljati, pa so ga precej v stran odrinili. Leta 1869 se je zboru severonemške zveze zopet predložil načrt borznega davka. Leta 1875 je pl. Camphausen vnovič predlagal borzni davek. Ti predlogi so bili sicer vselej odbiti, pa zakaj? Ker si denarna moč vedno pomagati zna. (Prav res! na desni.) Pa čeravno je bil ta davek na Nemškem že tolikrat zabranjen, predložil je vendar nemški minister letos zopet tak načrt za borzni davek državnemu zboru nemškemu.

Tukaj imam original tega nemškega vladnega predloga gledé pobiranja državnega koleka. V tej postavi so listki za borzne sklepe ravno tako zadavkani, kakor to mi predlagamo.

Na Laškem se je s postavo od 23. septembra 1876 upeljal davek na borzni promet. Tudi v laški postavi so pristojnine tako visoke, kakor jih mi predlagamo. Na Francoskem so naredili enako postavo dne 2. julija 1862 — kdor jo hoče videti, pokažem mu jo v originalu. Člen 19. te postave določuje, da

se pri kupčijah do 10000 frankov plača 50 centimov, pri kupčijah nad 10.000 frankov pa 1 frank in 50 centimov. S postavo od 23. avgusta 1871 so se te pristojbine še povišale, tako da se plača pri kupčijah pod 10.000 frankov zdaj 60 centimov, pri takih nad 10.000 frankov pa 1 frank 80 cent. Če preračunimo to na naš denar, potem bi se moralo od 5000 gld. plačati 72 kr. pristojbine, mi predlagamo pa le 50 kr.

Na Ogerskem se plača od vsacega sklepnega listka 1 gl. Sicer sem pa prepričan, da se bo borzni davek prej ali slej, najbrž pa v kratkem upeljal v vseh civiliziranih državah.

Ali moramo v Avstriji, prašam, tudi v tem oziru zadnji biti? Ali smo menj denarja potrebni, ko Italija, Francija ali Nemčija? Ne! V Avstriji se zamore in se tudi mora upeljati borzni davek! (Dobro! na desni.)

Pa poglejmo, kakšen učinek bo naredil naš borzni davek pri raznih kupčijah in kupčevalcih. Ozrimo se najprej na tiste ljudi, ki svoj denar v borzi nalože. To občinstvo ne bo po borznem davku skor nič zadeto. Če kdo naloži 5000 gld., tega ne bo bolelo, če plača poleg drugih stroškov še 50 kr. pristojbine. Če bi kdo hotel na borzi kupiti celo zaduje avstrijsko posojilo 50 milijonov, plačal bi borznega davka samo 5000 gl.

Kaj pa je z bankirji, komisijonarji in menjavci? Ti kupčevalci so znali še vedno in bogo tudi zdaj znali, svoje stroške na tiste prevaliti, ki jim izvršitev kake kupčije naroče. In če bi prav naročniki (comittenti) ne hoteli več plačati, ko kar jih zadene, ali bi bila taka reč za te posredovalce, ako bi plačali pri svojih velikih dobičkih teh 50 kr. pristojbine.

Bankirji si računajo po $\frac{1}{10}$ do $\frac{1}{8}$ provizije; k temu pride še drug, pristranski dobiček ki ga imenujejo „schnit“; ta vrže po 1 do 1 $\frac{1}{2}$ od 1000, tedaj 5 do 7 $\frac{1}{2}$ gl. pri vsakem sklepu.

Če ima toraj kupčevalec 10 do 15 gld. dobička, ali ga bo tako hudo bolelo, če plača 50 kr. borznega davka?

Obrnimo se do kupčije s premijami in

peresom, podučaval jo kot učenjak prvega reda, ki je vsako svojo trditev umel potrditi s svojim lastnim iziskavanjem. Večidel sedanjih mladih historikov so učenci Solovjevi, ktere je on uvel v hram znanosti; ter zahvalno priznavajo, da je on trdo osnovo položil njihovemu znanju. Med tem ko so učena dela Solovjeva pristopna tudi neruskim učenjakom, a vsi pa ne morejo prosoditi njegove učiteljske delavnosti: ne boče preveč, ako tukaj navemo tudi o njej mnenje dveh njegovih učencev, in sicer enega naj bolj znamenitega učenca njegovega iz prvih let njegovega podučevanja. Glasoviti ruski historik in sedaj vseučiliščni profesor petrogradski omenjeni K. Bestužev Rjumin, ki je Solovjeva poslušal l. 1848—49, takole riše v žurnalu ministarstva narodnega posveščenja (CC. VII, 279) njegovo delovanje s stolice učiteljske: „Solovjev je v tem času čital dva kurza, občni za historike II. tečaja in posebni za historike IV. tečaja. V posebnih kurzih je nadaljeval navadno ono, kar je predaval v občnih, ter je na tanko razlagal ono periodo, pri ktere so občni kurzi nehavali. Iz takih specialnih kurzov postale so razprave obelodanjene v Sovremeniku: „Obzor sobitij (dogodjavev) Ruskoj istorii ot končini carja Feodora Joanoviča do vstuplenija na prestol doma Romanovih (1848, VII, 1—40, 59—88. VIII, 1—26, 45—80. 1849, XIII, 1—36,

67—106 XIV, 1—36, XVIII, 31—57, 83—108, 1857, XXIX, 1—48) in „Obzor carstvovanija Mihaila Feodoroviča Romanova“ (1852. XXXI itd. 2, 1—70, 79—122.) V občnem kurzu l. 1848—8 je počel tolmačiti pojem historije, kot nauke o narodnej samosvesti; potem naznačivši različne oblike letopisa s kratkimi ali značajnimi potezi prestopi k tolmačenju historiografije, pri čem bi se zadržal tudi z razlaganjem biležk sovrstnikov. Tolmačenje historiografije je dovršil s Polevom, o katerem se je Solovjev izrazil, da je hotel predelati Karamzina po Karamzinu. Samo historijo pa je začel Solovjev s poznatim geografskim nacrtom ruskega zemljišča, ki je uvrščen v I. knjigo njegove ruske povesti, a bil že poprej tiskan l. 1850 v „Olečestvenih zapiskah“ (LXIX omd. 2, 229—244) pod naslovom: „O vlijanij prirodi ruskoj gosudarstvenoj oblasti na jeja istoriju“. V tej dobi je bil tan ačrt popolnoma nov; a posle Solovjeva je postal potreba za vsako občno razpravo v ruskej povesti. Posle opisa zemljišča je razlagal Solovjev teorijo o poreklu Varjago Rusov kot vojenih družin; teorijo, ktere se more po mojem mnenju tudi danes historik držati sigurneje od vsake druge. Dogodjavev varjaške periode ni nam Solovjev pripovedal, ker je o njih l. 1846 in 1847 govoril, ali predstavil nam je prekrasno karakteristiko delavnosti prvih knezov. Na dalje se

spominjam še živo preodlične karakteristike dobe nemirne epohe (smutnago vremeni), v ktere so se vsa stara načela, od Moskeve pritisnena, vzdignila, poskusila zadobiti gospodstvo, a pretrpivši zgubo naredila mesto zdravim življenju, ki so hrepenci pred vsem za redom in varnostjo od zunanjih neprijateljev in notranjih neredov. Doba prvih Romanovičev in Petra Velikega se predstavlja še v skrajnih črtah, v prvem načrtu bodoče slike. Takšen je bil kurs, na katerem smo predavanja s zadovoljstvom poslušali, isto tako smo se naslušali umnih predavanj K. O. Kavelina, ki so se v osnovah malo razlikovala od kursa Solovjeva“. Drugi pa mnogo mlajši učenec Solovjev (P. A. Kulikovsky: Beseda držana na parostosu S. M. Solovjevu. U. Beogradu 1879) str. 8. pše takole o svojem učitelju: Smela in ognjena beseda, predavanje iz globocega čutenja in globocega premišljanja, pravi izgled profesorja, poln uma in važnosti, činil je jak vtis na njegove poslušalce. . . . Jaz sem našel Solovjeva že sivega in in izmučenega od dela; ali dvorana v ktere je včasi bivalo do 300 slušateljev, je bila kakor naselektrizirana po njegovem govoru; in včasi smo od predavanja odhajali polne glave misli a v srcu iz dubljine potreseni“. (Dalje prib.)

stelažami. Kdor pozna borzno kupčijo, bo vedel, da so pri teh kupčijah premije tako visoke, da se 50 kr. še ne pozna. Premije narastejo do 20, 30, 40, 60 in tudi 100 gld., kaj se bo tukaj 50 kr. poznalo? Nekaj huje zadete bodo kupčije, ki se sklenejo za kratek čas, ker je pri teh menj dobička, za neznatne spremembe v ceni, postavim 3—4 kr. od 100 gl. rente, se ne bo več splačevalo kupčije delati. Take kupčije pa tudi potrebne niso, in narodno gospodarstvo nič ne zgubi pri tem, ako take kupčije popolnoma nehajo. (Dobro! na desni.)

Take kupčije toraj, ki se opirajo na razloček 4—5 kr. od 100 gl. rente, se po tem sprejetem davku v Avstriji ne bodo več delale. Pa ni treba misliti, da so te vrste kupčije na borzi pogostoma. Po izkazu društva „Gro- und Cassenverein“ se je leta 1877 na dunajski borzi po tem društvu omogočilo 2,973.400 sklepov, razločka pa izplačanega ali prejetega je bilo 36 988.183 gld. (Čujte! na desni.) Tedaj pride na vsak sklep počez 6 do 7 gld. razločka. Isti zavod je naredil l. 1878 celó 3,467 000 sklepov (čujte! na desni), razločka je bilo 42 050 217 gld., tedaj zopet po 6 do 7 gl. Tedaj je bilo na dunajski borzi v zadnjih letih razločka pri sklepu po 6 do 7 gld., zdaj je pa še več, ker so se kupčije zboljšale. Pri 100 gld. rente vrže to 12 do 24 kr. No taka kupčija se še zmirom lahko dela, če se prav 50 kr. davka plača. (Konec prih)

Politični pregled.

V Ljubljani 30. maja.

Avstrijske dežele

Ker je državni zbor že sklenil postaviti zoper oderube, s katero je pod svoje varstvo vzel dolžnike, katerim upniki krivico delajo, morala je naravno priti na vrsto tudi postava za brambo poštenih upnikov **zoper krivične dolžnike**. Med take krivične dolžnike se smejo v prvi vrsti šteti tisti, ki svoje posestvo pred eksekucijo vandalsko uničijo, tako da je upnik, ki je v dobri veri na vrednost tega posestva kaj posodil, popolnoma ogoljufan. Ne samo, da je divjaško in pregreha nad človeštvom, pokončati vrednosti, ki služijo v splošno korist človeško, škoduje tak uničevalec svojega posestva tudi svojim sosedom in vsem drugim posestnikom, kajti vsi potem izgubijo kredit, ako jim je dovoljeno, svoje imetje uničiti, znižati se celó vrednost nepremakljivega posestva, kar je na škodo celim deželam. Upati je toraj, da bo nova postava zabranila te neprilichnosti.

Več **nemških profesorjev** je prišlo na Dunaj zoper česko univerzo agitirati.

„Pester Lloyd“ prinaša znamenit članek o grofu **Taaffeju**, v katerem pravi, da bi se Taaffe rajši z liberalnimi Nemci sprijaznil, ko s konservativnimi, ko bi prvi hoteli svojo trmo popustiti in se s Slovani spraviti. Ni še dolgo, kar je Taaffe rekel, da je konservativen; čudno, da zdaj konservativce tako žali, da bi le liberalce k sebi privabil. Kakor je videti, Taaffe sam s seboj ni edin, on sam ne vé, in tudi pravi, da ne vé, ktera stranka da ima prav; njemu je le za to, da si za trenotek večino ohrani. Od tod je razvidno, zakaj je Taaffejeva vlada tako omahljiva in neodločna.

„Tribüne“ pa zatrjuje, da vlada s tem člankom ni v nobeni zvezi. Prav bi bilo, če ni.

Vnanje države.

Gambetta je šel v slavnostnem sprevodu v svoj rojstni kraj Cahors. Ljudstvo mu je naproti vekalo, ker vidi v njem fakičnega diktatorja Francije. „Paix“ pravi, da je princ

Napoleon kot predsednik ravno tako hodil po deželi in se preslavljal pustil, prej da je republiko odpravil in se za cesarja Napoleona III. naredil.

Izvirni dopisi.

Iz Smlednika, 10. majnika. — (Svečanost cesarjevičeve poroke.) Navdušenim srcem poslušaj naš „slovenski orator“ vedno to, kar je v zvezi s presvitlim vladarjem, in pri vsaki priliki pokaže tudi v dejanji, kako odkritosrčno ljubezen goji do cesarskega prestola. Tega prepričati se, imeli smo priliko v prošlih dnevih. — Že na večer pred slovesnostjo, o kateri se je zadnje dneve toliko govorilo, bila je naša vas lepo razvitljena. Posebno omeniti moramo grajščino, šolo in farovž; pred temi poslopji zbralo se je v mraku mnogo ljudstva, ter je z veseljem občudovalo migljanje lučic in daljni njih odsev v čarobnih valovih Save. —

V torek pa je streljanje iz „starega grada“ naznanjalo slovesnost, katere se je udeležila nenavadno velika množica. Ob 8. uri napovedana je bila cerkvena slovesnost, ki se je pri puku možnarjev in pri veličastnem glasu naših orgelj v resnici tudi slovesno izvršila. Imeli smo priliko slišati proti koncu sv. opravila novo himno, katero je naš slavnoznani skladatelj A. Förster za ta dan zložil, in reči moramo, da nam je prav v srce segla, kar nam je pozneje tudi nekaj naših odličnikov našega okrožja z veseljem potrdilo. In če še pristavim, da so se slovesnosti udeležili tudi naši šolarji s svojo zastavo, menim da bodo bralci „Slovenca“ prepričani, da se je storilo vse, kar je mogoče v povzdigo slovesnega dneva.

A ko smo poprosili Boga blagoslova visokima zaročencema, udeležili smo se tudi popoldne tistega dne še posebnega veselja. Naš občespoštovani župan g. Anton Burger sprožil je misel, naj bi se v torek popoldne napravila veselica na „starem gradu“, in njegov predlog bil je s pohvalo sprejet in se je tudi na radost vseh navzočih uresničil. Ob treh popoldne naznanjal je strel možnarjev začetek zabave. Zbralo se je nekaj moč iz občinskega zastopa, duhovščina g. učitelj, in — kar nas je posebno vzradostilo, — tudi naš velečenjeni narodnjak g. grajščak baron Lazarini z blago svojo soprogo počastil je našo veselico s svojo navzočnostjo. Visoko pri razvalinah starega smleškega gradu našteval je nekdo izmed družbe pomen slavnega dneva. Opozoril je poslušalce ljubezni, ki veže habsburško dinastijo z ljudstvi, ki prebivajo pod njenim žezlom; povdarjal je odločno katoliško prepričanje, ki je geslo slavne te rodovine in že od nekdaj znači avstrijske cesarje. Spominjal pa se je v navdušeni besedi tudi ljubezni, katero so vedno gojili avstrijski podložniki do svitelega svojega vladarja in vse nje njegove rodovine. „Naj se drugodi napadajo od Boga postavljeni vladarji z morilnim orodjem — tako je sklepal svoj govor — naj se bojujejo tuja ljudstva v daljnih krajih, naj prelivajo nedolžno kri za malovredne dobičke, naj se tuja ljudstva v tihej nezadovoljnosti vedno bolj in bolj odvrčajo od svojega vladarja — mi Avstrijci z jasnim očesom in radostnim srcem gledamo v bodočnost vedoč, da kjer ste podložna in postavodajalna moč združeni, tamo Bog ne odtegne svojega blagoslova. In v to svrhu kličem v polnem navdušenju svojega srca iz tega vzvišenega kraja: Živela visoka poročenca: cesarjevič Rudolf in princezinja Štefanija!“

In glasno so zazvenčeli kozarci, sedem strelcov pa je oznanjalo navdušenje naše na vse strani mile nam domovine. V prijaznem pogovoru in lepem petji razgrela so se nam srca in navdušeno se je napivalo mnogim odličnikom našega naroda. G. župan spominjal se je premilih besedi, s katerimi se je predstavljaj blagi naš g. deželni predsednik svojim županom in povzdignili smo svoje čaše ter želeli prijaznemu svojemu dež. predsedniku še mnogo let tako značajnega delovanja v naši domovini. In kadar smo peli na tem vzvišenem kraju zraven staroslavni podrtin oziraje se po dolinah in prelepem Sorškem polji, obudili smo gorečo željo svojega rodoljubja ter glasno klicali boljših jasnejših časov dragi naši domovini. V lepih gorenjskih planinah pa je streljanje odmevalo, kakor da bi nam hotelo naznaniti odmev celega slovenskega naroda v složno in skupno delovanje kot zastavo jasne in boljše prihodnosti. — S težkim srcem ločili smo se v mraku iz prijetnega društva spominjavši se še jedenkrat s soglasnim „Živela“ svitelega nam cesarjeviča in mladostne njegove neveste. —

Iz Starega trga pri Poljanah,

25. maja. Pričakoval sem, da bo kedo poročal kaj Vašemu cenjenemu listu o svečanosti, katero smo mi Poljanci priredili o priliki poroke cesarjeviča Rudolfa s princesinjo Štefanijo, pa pričakoval — zaman, zato naj jaz nekoliko to svečanost opišem, da ne bo slovenski narod mislil, da mi tu v poljanski dolini vedno spimo, ker ni nič o nas slišati. Na večer 9. maja zažgali smo med streljanjem možnarjev velikansk kres na tukaj najvišjem hribu „Žežli“; škoda samo, da nam je deževno in megleno vreme zakrilo krasen razgled. V torek jutro je oznanjalo pokanje možnarjev in ubrano zvonjenje slovesen dan; ob 10. uri je bila sv. maša, ktere se je udeležila šolska mladina in nenavadno veliko ljudstva, dasiravno je neprehoma deževalo. Po slovesni sv. maši je gosp. župnik, kot predsednik kr. šolskega sveta, v šolski sobi razložil mladini pomen dneva in razdelil 50 knjižic: „Cesarjevič Rudolf nastolnik avstrijski“, med najboljše učence. Na to so otroci krepko zapeli cesarsko himno. Veselilo nas je čuti, kako so otroci, dečki in dekleta gladko deklamovali, za kar gre hvala marljivemu g. učitelju, ker jih je tako dobro izuril. Po šolski slovesnosti smo hoteli otroke na prijazne griče sv. Antona pogostiti, pa deževno vreme nam ni tega veselja privoščilo, in morali smo to doma pod streho napraviti, se vé da v veliki tesnobi, ker otrok šolskih je bilo čez 200. Hiša, v kateri smo bili, je bila lepo okinčana z zelenjem in z zastavami, cesarskimi in narodnimi. Napivalo se je pri skupnem obedu prevzvišenima poročencema cesarjeviču Rudolfu in princezinji Štefaniji, cesarju Francu Jožefu in cesarici Elizabeti, visokim staršem princezinje Štefanije itd. Bili smo skup pozno v noč in se potem veselili razšli, v zavesti, da smo, kolikor je to pri nas mogoče, za celo Avstrijo tako pomenljiv dan, tudi mi vredno in dostojno praznovali. Omenim naj, da nas je bilo samo nekoliko domoljubov, ki smo to priredili, in pristavim, da je vsaka vas v dolini svoj poseben kres zažgala na predvečer in tako po svojem pripomogla k večji slovesnosti.

V Dobropoljah sta bili, kakor se nam piše, lepi podobi Rudolfa in Štefanije tudi prav lepo okinčani. Iz cerkve grede je nekdo rekel: Zares lepa nevesta; je že muje vredno, da je šel Rudolf pod družega cesarja po njo! Drugi ves radoveden pravi: Rad bi

vedil, koliko si je ta stari cesar izgovoril, ko je ta mlademu čez dal! Sploh pa je bilo blagih želj in voščil: Bog jima daj dobro srečo, zdravje in veselje itd. brez števila; malokdo je tiho prišel in odšel, da bi njima ne bil vsega dobrega iz srca želim. Praznik je bil zares ginljiv in vesoljn; s tako ljubeznijo ljudstva se gotovo ne more noben vladar ponašati.

V Brežicah, 16. maja 1881. Štejem si v dolžnost svariti ljudstvo pred sleparji ki se vsaki dan množijo, ljudstvo pa — zmeraj se goljufati da. Jaz namreč opozorujem, da se neki slepar, ki se imenuje Rožman, in je malnar, klati okoli, in na moje ime kupuje žito, in res se mu je posrečilo v Novimu dvoru na Hrovsškem več vaganov všenice na moje ime dobiti, in več koruze družih grajščakov, za koruzo sem še o pravemu času izvedel ter omenjenim gospodom „brzjavil“ da pridem sam kupit in plačati, pšenico pa je že odpeljal in prodal. G. Prukner, v Novemu dvoru, bo dobil težko svojo pšenico nazaj, ker jo je Rožman prodal kot svoje imetje. Naj bolj se je čuditi, da se mu je Prukner dal prevariti ki je jud, in toraj nezaupljiv. Mene veseli, da živim toliko zaupanja, da celo sleparji na moje ime dobivajo, in si zato pa tudi v dolžnost štejem, objaviti, da jaz žito in vse, kar kupujem, kupujem sam, in vse po prejetju blaga, na mestu ali po povzetju plačam, za na moje ime vzeto blago pak nisem plačnik. Toliko v svarjenje občinstvu.

E. & A. Kobler v Brežicah.
trgovec z domačimi pridelki.

Telegram „Slovenu.“

Z Dunaja, 31. maja.

Splošna obravnava o praški univerzi je sklenjena, glasovanje jutri. V delegacijo za Kranjsko je izvoljen Hohenwart, za namestnika Schneid; za Goriško Tonkli, namestnik Valussi; za Trst Teušel, namestnik Rabel; za Česko zgolj ustavoverci. Oderuška postava dobila je cesarjevo potrjenje.

Domače novice.

V Ljubljani, 31. maja.

(Slovensko slovo.) Marljivi in slovenskemu ljudstvu po svojih mikavnih, lahko umljivih spisih že davno priljubljeni pisatelj J. Alešovec je obogatil naše slovo s štiri novimi knjižicami, to se pravi, dve sta popravljeni in na novo tiskani, dve pa čisto novi. Te knjižice obsegajo mikavne povesti, kakor jih naše ljudstvo tako rado bere, ter se odlikujejo še po svoji opravi, ker imajo na čelu barvane podobe. Naslovi pa so: I. Najdenček. II. Repoštev, duh v Krkonoskih gorah. Tretji popravljeni natis. III. Peter Krunov, rešitelj treh zakletih vitezev. — Okamnjenci na Blanskem gradu. Drugi natis. IV. Vrto mirov prstan ali zmaj v Bistriški dolini. (Slovenska, narodna pravljica.) Št. 371.

Razne reči.

— Potovanje Slovanov v Rim. Na Poznanskem bo zboroval 2. rožnika tabor, ki so ga sklicali pl. Hlapovski, grof Stablevski, pl. Kantecki, dr. Lyskovski; ter se bo razgovarjalo o potovanju v Rim. Tudi v Levovu se je osnoval odbor, ki bo to reč vodil in organiziral. Na čelu stojita grofa Krosicki in Russocki. Videti je toraj, da se Poljaki zelo za-

nimajo za to potovanje. — Kaj pa Slovenci? Mi smo toliko bližje.

— V Celji je umrl 28. majnika podučitelj na tamošnji mestni šoli g. Jožef Lever, previden s sv. zakramenti. Ranjki je bil nekoliko časa bogoslovec v mariborski duhovščini, iz ktere je izstopil ter si izvolil učiteljski stan. Kot podučitelj je služil par let na celjski okoličanski učilnici, potem je dobil podučiteljsko službo na mestni fantovski šoli. Ko je naša armada marširala v Bosno in Hercegovino, moral je tudi ranjki popustiti svoj poklic ter prijeto za puško. Toda ravno ta vojska mu je vsekala smrtno rano. Ko se je povrnil po vojski zopet v Celje nazaj, je vedno bolehal, dokler mu je Gospod podelil večni mir. Kot vrli učitelj, kot priden slovenec pa po svojem mirnem in značajnem obnašanju si je pridobil občno spoštovanje. Naj v miru počiva.

— Alte und neue Welt, nemški zabavnik s podobami. Petnajsti letnik. Izišel je ravno 16. snopič tega letnika, ter se razpošilja. Vsako leto izide 24 snopičev po 15 kr., (po pošti za vsaki list 4 kr. več). Kdor želi, dobi za dodatek, prav lepo podobo: „Češenje presv. Srca Jezusovega“, ako še doplača 72 kr. Obseg 16. snopiča je naslednji: Berilo: Mailglocke. — Das Schvert des Damokles. — Dichter-Studien. — Ave Maria. — Ein folgen-schwerer Scherz, historische Erzählung. — Hausapotheke fürs Volk. — Der Tanz beim Hochgerichte. — Ein Ausflug ins' Land der Amazulus. — Allerlei. — Podobe: Initiale, J. — Ave Maria. — Friedrich Güll. — Marienfahrt. — Die Rante. — Initiale D. — Die Felsenschlange. — Nächtliche Gäste im Zulu-Land. — St. Martin heilt einen Aussätzigen. — St. Martin und di Fischervö.el. — Vsi izšli zvezki se lahko še dobivajo, ter jih takoj pošljemo novim naročnikom.

Katoliška bukvarna.

— Die katolischen Missionen, nemški list s podobami. 1881. Vsak mesec izide snopič. Celo leto velja 2 gl. 40 kr., s poštino 3 gl. 10 kr. Izšel je ravno 5. snopič tega lista, ki se sedaj razpošilja. Obseg tega snopiča je naslednji:

Berilo: En Apostel der Freiheit. — En Besuch bei den Plattköpfen im Nordwesten Amerikas. — An der Mündung des Periflusses. Nachrichten aus den Missionen: China, Annam, Vorderindien, Südafrika, Britisch Nord-Amerika, Central-America, Australien, Polynesien. Aus verschiedenen — Für Missionszwecke.

Podobe: Eine Missionsstation im Urwalde. Ein Ueberfall im Flusslabyrinth von Marajo. Der Jaguar. — Miranhas-Indianer am Japura. Mission des hl. Ignatius bei den Plattköpfen. Chinesische Kriegsmandarine. — Chinesische Schauspieler der vornehmsten Classe. — Monument der 1857. zu Kanton gefallenen Franzosen. Indianer aus dem hohen Norden in einem Canoe. — Kähne der Indianer auf dem Mackenzie-Strome.

Že izšli zvezki tega lista se zmirom v naši knjigarni lahko dobivajo in dalje naročila na ta list nsglo izvršuje.

Katoliška knjigarna.

Razglas.

„Matica Slovenska“ v Ljubljani razpisuje službo tajnika z letno plačo 600 gl. za 3 leta proti pogodbi. — Prosilci imajo skazati se z literarno izobraženostjo, s popolnim znanjem slovenskega jezika v besedi in pismu in tudi s potrebno izurjenostjo v knjigovodstvu. —

Prednost imajo prosilci, ki poznajo tudi kake druge jezike slovanske in vzlasti cirilico. Prošnje sprejema predsedstvo „Matice Slovenske“ do konca junija t. l.

Natančnejši pogoji se zvedó v Matični pisarni dopoldne od 10. do 12. ure vsak dan.

V Ljubljani dne 28. maja 1881.

Za odbor Matice slovenske
Dr. Jan. Bleiweis,
predsednik.

Marija Rupnik,

izdelovalka umetnih cvetlic,
poprej v stanovanju v špitalski ulici št. 7 v Permetovi hiši, zdaj pa sv. Petra cesti št. 13 v I. nadstropju na oglu blatne ulice. (3)

Služba

orglavca in cerkvenika

ob enem se oddaja v Stari Loki. Opravljati ima dotični tudi nekatere cerkvene pisarije. Prosimci naj se obrnejo z lastnoročno prošnjo in spričevali do prečast. gosp. dekana (pošta Škofja Loka). (3)

Rešil je svoje življenje.

V nekem malem mestu, Shawfort pri Rochdali, živel je mož, ki je delal v tamošnjih rudnikih. Bil je močne postave ter najtežje dela opravljal brez škode, dokler ni v prevzetnosti svojih moči nalašč pretegnil, ker se je lotil tako težavnih del, da jih človeško telo ne prenese.

Pred dvema letoma je vsled tega tako obolel, da sam sebi ni bil več podoben. Do tega časa je svojo telesno močjo dobro preživljal in rodbino svojo, ko je pa bolezen prišla in nehal zaslužek, porabil je še to, kar je imel prihranjenega, ter zašel v veliko revščino. Bolezen pa je vedno huje pritiskala,

tako da je naposled še komaj po sobi hoditi zamogel. Trgalo ga je po vseh udih in imel je tako težko sapo, da je komaj dihal.

Beračiti ga je bilo sram, zaslužiti pa nič ni mogel. Usmilili so se ga in mu dali prav lahko delo, ki ga zdaj mala deklica opravlja. Pa še temu delu ni bil kos, tako je bil slab. Pa tudi jesti nič ni mogel, ker je imel želodec ves pokvarjen. Trpel je hude bolečine, in zdravniki mu niso znali pomagati.

V tem žalostnem stanu je dobil v roke en listič, v katerem je bilo pohvaljeno znano zdravilo „shaker-ekstrakt“. Obupan človek vse poskusi in utaplja joč se prime bilke, tako je tudi on sklenil, poskusiti še to zdravilo.

In res, „shaker-ekstrakt“ mu je pomagal, hitro se je začel popravljati in prejšno moč nazaj dobivati. Trganje je nehalo, sapo je dobil lahko, in v kratkih tednih bil je zdrav, ter je zopet lahko jedel in tudi delal. Zdaj je že leto preteklo, kar je popolnoma zdrav, in lahko težko dela opravlja.

Vsak bo priznal, da je to čudovito ozdravljenje, in da je resnično, se lahko dokaže; potrdil bo to poštar ali kateri drug pošten mož v Shawforthu. Ta mož se imenuje Tomaž Briggs v Peel Terrace, Shawforth pri Rochdali na Angleškem.

To pa ni posamezen slučaj, ampak „shaker-ekstrakt“ je že mnogo ljudi popolnoma ozdravil. Kdor želi dokazov, naj le meni piše in jaz mu bom poslal pisanih spričeval, kakoršnih imamo na stotine o dobrih uspehih zdravila „shaker-ekstrakt“. (2)

Skor en milijon flaš tega zdravila se je lansko leto 1880 na Angleškem prodalo, brez oglasov v časnikih. Ljudje so to zdravilo sami drug drugemu priporočali. Nobeno zdravilo se še ni tako hitro in v toliki meri prikupilo ljudem, in iz tega se vidi, da mora v resnici dobro biti. Ena flaša štane 1 gl. 25 kr.

Zaloga v Ljubljani: Jul. pl. Trnkoczy; v Gorici J. Christofletti; v Rudolfovem Dom. Rizzoli.

Lastnik je
A. J. Withe v Frankbrodi
na Meni.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.